

แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตหนองคาย*

DEVELOPMENT GUIDELINES FOR TEACHING AND LEARNING IN
POLITICAL SCIENCE, FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY
NONG KHAI CAMPUS

พระอภิสิทธิ์ ภูริปญโญ (สุภาชิต)

PhraApsit Puripanyo (Supasit)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand

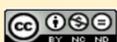
Corresponding author E-mail: apisit1234@gmail.com

Received 27 May 2023; Revised 25 April 2024; Accepted 29 April 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี ในปีการศึกษา 2560 ทุกชั้นจำนวน 180 รูป/คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Citation:

* พระอภิสิทธิ์ ภูริปญโญ (สุภาชิต). (2567). แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 2(2), 15-.

PhraApsit Puripanyo (Supasit). (2024). A Development Guidelines for Teaching and Learning in Political Science, Faculty Of Social Sciences Mahachulalongkomrajavidyalaya University Nong Khai Campus. Journal of Interdisciplinary Social Development, 2(2), 15-;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชา รัฐศาสตร์ ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอยู่เสมอ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, การเรียนการสอน

Abstract

The purpose of this research article is to study the development guidelines for teaching and learning in Political Science, Faculty of Social Sciences. Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nong Khai Campus Conduct research by quantitative research method. Data were collected by using a questionnaire with a sample group of undergraduate students of every year in the academic year 2017, every grade of 180 pictures/person. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation.

The results showed that Development guidelines for teaching and learning in political science want teachers to give students the opportunity to express their opinions and always participate in teaching and learning.

Keywords: Development Guidelines, Teaching

บทนำ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ตั้งอยู่ที่ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยเปิดทำการเรียนการสอนในระดับปริญญาโท ปริญญาตรี และประกาศนียบัตร ดังนี้

1. ระดับปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.)

1) สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

คณะพุทธศาสตร์

2. ระดับปริญญาตรีหลักสูตรหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

1) สาขาวิชาพระพุทธศาสนา	คณะพุทธศาสตร์
2) สาขาวิชาสังคมศึกษา	คณะครุศาสตร์
3) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	คณะมนุษยศาสตร์
4) สาขาวิชารัฐศาสตร์	คณะสังคมศาสตร์

3. ระดับประกาศนียบัตร

- 1) หลักสูตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)
- 2) หลักสูตรการสอนศีลธรรมในโรงเรียน (ป.สศ.)

โดยพยายามบริหารจัดการเรียนการสอนภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ให้เป็นที่ยอมรับในวงการทั่วไปนั้น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย จึงต้องให้ความสำคัญทางด้านการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาในด้านรัฐศาสตร์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการปกครองสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในปกครองคณะสงฆ์ และด้านต่างๆ แก่พระภิกษุสามเณรและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ที่เข้ามาใช้บริการโดยสร้างความรู้สึกรประทับใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากในกระแสแห่งสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ที่พระภิกษุสามเณรและประชาชนมีทางเลือกมากขึ้น ในการเข้ารับการศึกษาตามสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

ด้วยเหตุนี้ การทราบถึงทัศนคติของนิสิตซึ่งเปรียบเสมือนลูกค้าสำคัญของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในด้านการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยทำให้มหาวิทยาลัยรู้ข้อเด่นข้อด้อยของการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชารัฐศาสตร์ การทราบถึงแนวความคิดเห็นของนิสิตที่มีทั้ง บรรพชิตและเป็นคฤหัสถ์ว่า มีความเห็นในด้านการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร มหาวิทยาลัยก็สามารถที่จะจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตได้ จะทำให้การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ในปีการศึกษา 2560 ทุกชั้นปี จำนวน 326 รูป/คน (ทะเบียนและวัดผล, 2565) ในทุกภาคชั้น ประกอบด้วย

นิสิตชั้นปีที่ 1	จำนวน 95	รูป/คน
นิสิตชั้นปีที่ 2	จำนวน 126	รูป/คน
นิสิตชั้นปีที่ 3	จำนวน 94	รูป/คน
นิสิตชั้นปีที่ 4	จำนวน 11	รูป
รวม	จำนวน 326	รูป/คน

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ในปีการศึกษา 2560 ระดับปริญญาตรีทุกชั้นปีจำนวน 180 รูป/คน ในทุกภาคชั้น โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณได้จากสูตรของ Taro Yamane

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย จำนวน 180 ชุด มีเนื้อหาที่ครอบคลุมการจัดการเรียนการสอนด้านต่างๆที่สัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ที่คณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวทฤษฎีของลิเคิร์ต (Likert) (สุวรี ศิริโกคาภิรมย์, 2546: 140) กำหนดนำหาคะแนนเป็น 5 ระดับ ได้ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended Questions) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ร่างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

2. เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบสำนวนภาความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถามและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ถูกต้องสมบูรณ์

5. ทำหนังสือถึงรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ ทุกชั้นปี

6. แจกกำหนดคณบดีหมายนิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ทุกชั้นปีทราบล่วงหน้า

7. คณะผู้วิจัยออกเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกชั้นตอน จำนวน 180 ชุด และได้รับข้อมูลกลับทั้งหมด จำนวน 180 ชุด คิดเป็นร้อยละ เมื่อได้ข้อมูลแล้วได้นำมารวบรวมเพื่อวิเคราะห์ต่อไป

2) ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC มากกว่า 0.3 ขึ้นไปทุกข้อ

2. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและกรมการควบคุมสารนิพนธ์ แล้วนำไปทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 รูป/คน จากนิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น แล้วนำมาตรวจคะแนนค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย เท่ากับ .956

3. แบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามของแต่ละฉบับว่ามีความสมบูรณ์หรือไม่

2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ไปวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ส่วนค่าระดับความคิดเห็นมีดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เห็นด้วย
3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. ค่าระดับความคิดเห็นดังกล่าวจะมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยมาตรฐาน 1.00-5.00 ซึ่งมีความหมายของทัศนคติกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

5 เท่ากับค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีทัศนคติทางบวกในระดับมากที่สุด

4 เท่ากับค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีทัศนคติทางบวกในระดับมาก

3 เท่ากับค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีทัศนคติทางบวกในระดับปานกลาง

2 เท่ากับค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีทัศนคติทางบวกในระดับน้อย

1 เท่ากับค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีทัศนคติในระดับน้อยที่สุด (บุญชม

ศรีสะอาด, 2545)

4. กรณีแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ผู้ศึกษานำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความหรือประโยค (Grouping) ที่มีลักษณะหรือความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน และแจกแจงความถี่ และพรรณนาความ

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

3.7.1 สถิติบรรยาย

3.7.1.1 ความถี่

3.7.1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

3.7.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ สถานะภาพ อายุ ระดับชั้น อาชีพดังต่อไปนี้

1) **เพศ** ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชายจำนวน 150 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 และเป็นหญิง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7

2) **สถานะภาพ** ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน 66 รูป คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมาเป็นพระภิกษุจำนวน 61 รูปคิดเป็นร้อยละ 33.9 และเป็นฆราวาส จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4

3) **อายุ** ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีจำนวน 83 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมามีอายุ 26 – 30 ปี จำนวน 45 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 มีอายุ 21 – 15 ปี จำนวน 40.0 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 และมีอายุ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 12 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

4) **ระดับชั้น** ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 92 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 56 คิดเป็นร้อยละ 31.1 อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 28 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 และอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 4 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 2.2

5) **อาชีพ** ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักบวชจำนวน 127รูปคิดเป็นร้อยละ 70.6รองลงมามีอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 มีอาชีพ

พนักงาน/ลูกจ้าง บริษัทเอกชน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

2. ทักษะคตินิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

ทักษะคตินิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) **ทักษะคตินิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวม** พบว่าทักษะคตินิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.07) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีทักษะคตินิสิตต่อการจัดเรียนการสอน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2) **ด้านวิธีการสอน** พบว่าทักษะคตินิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชา รัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตหนองคายด้านวิธีการสอน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.20) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า มีทักษะคตินิสิตต่อการจัดเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิต เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย = 4.32) รองลงมาคือข้อมีการสนับสนุนด้านทุนการศึกษาแก่นิสิต (ค่าเฉลี่ย = 4.26) ข้อสาขาฯ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.17) ข้อมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย = 4.13) และข้อมีการให้คำปรึกษาและการแนะแนวแก่นิสิต (ค่าเฉลี่ย = 4.12)

3) **อาคารสถานที่** พบว่าทักษะคตินิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชา รัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตหนองคายด้านอาคารสถานที่ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.04) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า มีทักษะคตินิสิตต่อการจัดเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ข้อมีระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปาที่เหมาะสม ไม่มีผลกระทบต่อนิสิต (ค่าเฉลี่ย = 4.18) รองลงมาคือข้อต้นไม้ร่มรื่นจัดสภาพภูมิทัศน์สวยงามเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 4.17) ข้ออาคารเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีมีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.03) ข้อห้องน้ำเพียงพอ

แก่การใช้บริการของนิสิต(ค่าเฉลี่ย = 3.94) และข้อมีห้องเรียนพอเพียง ไม่แออัดและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน(ค่าเฉลี่ย = 3.87)

4) ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่าทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชา รัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตหนองคายด้าน อาจารย์ผู้สอน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.02) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า มีทัศนคติต่อการจัดเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ข้อตรงต่อเวลาในการเข้าสอนและเลิกสอนทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย = 4.21) รองลงมาคือข้ออาจารย์มีความรู้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน (ค่าเฉลี่ย = 4.03) ข้อมีความประพฤติและปฏิบัติตนให้เป็น ที่เคารพ ทั้งในเวลาสอนและนอกเวลาสอน (ค่าเฉลี่ย = 4.02) ข้อมีการสร้างบรรยากาศในชั้น เรียนให้เป็นไปด้วยดี (ค่าเฉลี่ย = 3.99) และข้อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และมี ส่วนร่วมในการเรียนการสอนเสมอ (ค่าเฉลี่ย = 3.87)

5) ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอน สาขาวิชา รัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขต หนองคายด้านอาคารสถานที่ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.04) เมื่อจำแนกเป็น รายข้อพบว่า มีทัศนคติต่อการจัดเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อยคือ ข้อมีระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปาที่เหมาะสม ไม่มีผลกระทบต่อ นิสิต (ค่าเฉลี่ย = 4.18) รองลงมาคือข้อต้นไม้ร่มรื่นจัดสภาพภูมิทัศน์สวยงามเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 4.17) ข้ออาคารเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีมีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.03) ข้อ ห้องน้ำเพียงพอแก่การใช้บริการของนิสิต (ค่าเฉลี่ย = 3.94) และข้อมีห้องเรียนพอเพียง ไม่ แออัดและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.87)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดเรียนการสอนสาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต หนองคาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชา รัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ครั้งนี้ทำให้ทราบถึง ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการ ได้ดังนี้

1) ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม ในการเรียนการสอนอยู่เสมอ

2) ในด้านวิธีการสอนต้องการอาจารย์ให้คำปรึกษาและการแนะแนวแก่นิสิตอย่างเป็นกันเองให้มากกว่านี้

3) อยากให้ทางสาขาฯ มีการจัดห้องเรียนให้เพียงพอแก่นิสิตมีวัสดุอุปกรณ์พร้อมใช้งานและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

4) อยากให้ทางสาขาฯ มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ หนังสือไว้ให้บริการแก่นิสิตอย่างเพียงพอ

อภิปรายผล

1. **ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย** พบว่าทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.07) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าในภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย มีการสนับสนุนด้านทุนการศึกษาแก่นิสิต มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิต เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร บุคลากรในสาขาฯ หรืออาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษาและแนะแนวแก่นิสิตได้ดี มีระบบการวัดผลประเมินผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพและสาขาฯ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี อาคารเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษา ห้องเรียนเพียงพอ ไม่แออัดและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก สภาพภูมิทัศน์สวยงามเหมาะสม ส่วนในด้านของผู้สอน อาจารย์มีความรู้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน มีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปด้วยดี เป็นกันเองกับนิสิตเปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนในรายวิชานั้นๆ และมีความประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่เคารพ ทั้งในเวลาสอนและนอกเวลาสอน ตรงต่อเวลาในการเข้าสอนและเลิกสอนทุกครั้ง หรือแม้แต่นานสื่อการเรียนการสอน ถึงแม้จะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ แต่เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรายข้อของคำถามแล้ว จะพบว่า ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านสื่อการเรียนการสอนนั้น ก็ยังคงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า สื่อวัสดุอุปกรณ์การศึกษามีความเหมาะสมกับรายวิชา หลักสูตรและกิจกรรมการศึกษา ทันสมัย ทันยุค ทันเหตุการณ์ และมีอุปกรณ์การสอน

เช่น คอมพิวเตอร์ ไว้บริการอย่างพอเพียง จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย อยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาที่พบ สอดคล้องกับ พระมหาธีระพันธ์ อธิปัญญา (2553) ได้วิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา ด้านภูมิธรรมอาจเนื่องจากพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา คือ พระ ซึ่งมาทำหน้าที่เป็นครูอาจารย์สั่งสอนศีลธรรมในสถานศึกษา พระสอนศีลธรรมในสถานศึกษาจึงเป็นเหมือนผู้นำทางจิตวิญญาณ การกระทำการพูด และการคิด จะถูกสะท้อนออกมาเป็นการกระทำ มีผลต่อความศรัทธาเสมอไม่ว่าสิ่งใดก็ตามยังคาดหวังให้พระสอนศีลธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข มีความขยันหมั่นเพียร มีความยุติธรรม ให้คำแนะนำแก่ศิษย์ได้ ด้วยเหตุผลเหล่านี้ พระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยงและนักเรียนจึงมีความเห็นด้วยต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา ด้านภูมิธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่ 1 จากทั้ง 2 ด้าน ทั้งยังสอดคล้องกับ ประกอบ กุลบุตร ได้ทำวิจัยเรื่องพึงพอใจของนักเรียนนอกโรงเรียนสายสามัญที่มีต่อการให้บริการตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนนอกโรงเรียนสายสามัญที่มีต่อการให้บริการตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านการการบริหาร ด้านการเรียนการสอนและด้านกิจกรรมนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนนอกโรงเรียนสายสามัญของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2540 จำนวน 335 คนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอนจำนวน 50 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่า t-test ผลการวิจัย พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนนอกโรงเรียนสายสามัญที่มีต่อการให้บริการตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือด้านการเรียนการสอน และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านบริหารและด้านกิจกรรมนักศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ จินตนา จรรย์านนท์ ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อพระสงฆ์ผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา โดย

พระสงฆ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากนักเรียนมีความคิดเห็นด้านบุคลิกภาพของครูพระสงฆ์ เนื้อหาวิชาเทคนิคการสอน อยู่ในระดับมากเหมือนกันหมด นักเรียนในโรงเรียนชายล้วนและหญิงล้วน มีความพึงพอใจในการสอนของพระสงฆ์ผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาอยู่ในระดับมากเหมือนกัน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนั้น ทำให้ทราบได้ว่า การพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอยู่เสมอ ส่วน **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย**

1) ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอยู่เสมอ 2) ในด้านวิธีการสอนต้องการอาจารย์ให้คำปรึกษาและการแนะแนวแก่นิสิตอย่างเป็นกันเองให้มากกว่านี้ 3) อยากให้ทางสาขาฯ มีการจัดห้องเรียนให้เพียงพอแก่นิสิต มีวัสดุอุปกรณ์พร้อมใช้งานและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน 4) อยากให้ทางสาขาฯ มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ หนังสือ ทีวีให้บริการแก่นิสิตอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ทศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ดังนี้ 1) อาจารย์ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอยู่เสมอ 2) อาจารย์ควรให้คำปรึกษาและการแนะแนวแก่นิสิตอย่างเป็นกันเอง มีการประชาสัมพันธ์ข่าวเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน 3) สาขาฯ ควรมีการจัดห้องเรียนให้เพียงพอแก่นิสิตมีวัสดุอุปกรณ์พร้อมใช้งาน และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนอยู่เสมอ 4) สาขาฯ ควรมีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ หนังสือ ทีวีให้บริการแก่นิสิตอย่างเพียงพอ **ข้อเสนอแนะเพื่อการ**

วิจัยครั้งต่อไป 1) ควรทำการศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานในองค์กรหรือสาขาฯ เพราะจะทำให้การจัดเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย จังหวัดหนองคายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2) เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาองค์กร ควรมีการศึกษาวิจัยถึงความต้องการ ปัญหาและสภาพการจัดการเรียนการสอนกับคณาจารย์ของแต่ละสาขาวิชาภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย 3) ควรศึกษาการนำหลักพุทธธรรมอื่น เช่น สังคหวัตถุ

4 สารานุกรม 6 อดี 4 เป็นต้นมาใช้ร่วมกับการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

เอกสารอ้างอิง

- ทะเบียนและวัดผล. (2564). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย. ` สื่ บ คั น เ มื อ 15 มิ ฤ น า ย น 2563 จ า ก <http://regweb.mcu.ac.th/registrar/studentByProgram.asp?avs204869834=54>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พระมหาธีระพันธ์ อธิปญโญ (พวงจิตร). (2553). การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพระ สอนศีลธรรมในสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุวรี ศิริโกคาภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.